

Proposta de Govern, febrer 2021

written by Jordi Rich | 9 de març de 2021

Som en temps difícils en els quals la ciutadania ha anat acumulant una gran desconfiança, no pas en les institucions, penso que no hi ha gaire gent que no cregui que hi ha d'haver un parlament, uns diputats, un govern, uns ajuntaments, uns alcaldes, etc. La gent desconfia de les actuacions absolutament arbitràries, esbiaixades i prevaricadores dels seus representants. Tant dels que ha escollit amb els sistemes electorals vigents com d'aquells càrrecs que han escollit els propis representants.

Hi ha una manca absoluta de credibilitat cap als que ens governen, per més que aquests hagin estat escollits de manera democràtica. Al·lo` que acaben fent els escollits democràticament no té res a veure ni amb el que ells mateixos varen prometre durant la campanya ni amb el sentiment i anhels de la majoria de la ciutadania. Estem en un atzucac que té molt difícil solució. I tal com estan les coses, cada cop sembla més difícil que sigui la ciutadania la que, de manera directa i decidida, pugui canviar les coses.

Per tant, aquesta és una crida i a la vegada una proposta als càrrecs electes de les darreres eleccions del 14F perquè facin propostes que ens permetin acostar les persones que ostenten càrrecs polítics, especialment aquells que han estat elegits directament per la ciutadania, al conjunt de la societat. Al cap i a la fi, si res no canviem, no ens mourem d'alla`on som per més voltes que hi donem. Sols un canvi en la bona direcció pot obrar canvis en la percepció de la ciutadania i a augmentar la confiança dels polítics i governants.

Per altra banda, no cal fer res que no s'hagi inventat i que no s'apliqui en algun dels països del món amb un nivell de

satisfaccio´ absolut per a la ciutadania dels països on s'apliquen aquests principis.

Aquests dies s'esta` parlant molt intensament de la nova formacio´ de govern, de qui sera` el o la nova presidenta del Parlament, etc., i, com era d'esperar, les propostes i mecanismes que hi ha sobre la taula i que sembla s'estan negociant no aporten absolutament res de nou, per tant, el resultat final sera` exactament el mateix que ha estat fins ara. És a dir, d'immobilisme polític, l'estancament econòmic i d'augment de la desconfiança en el sistema polític en general i en el sistema de govern en particular.

D'entrada, i des d'una òptica específicament democràtica i participativa, sembla un contrasentit molt gran que una formacio´ política, que en millor dels casos l'han votada el 23,04% dels votants (PSC com a força més votada) sigui la que ha de liderar la Generalitat i imposar els seus criteris i les seves decisions en totes o la majoria de les conselleries. El mateix podriem dir de la segona (ERC, amb el 21,3% dels vots) o tercera forces més votades (Junts, amb el 20,04% dels vots emesos). Queda clar que cap esta` prou legitimada per la ciutadania per imposar, sigui totalment amb un govern monocolor o parcialment amb un govern de coalicio´, la seva voluntat i prioritats al conjunt de la ciutadania.

I aquí rau el primer repte i, a la vegada, la primera proposta per sortir de l'atzucac en el qual ens trobem i tractar que el govern que en resulti sigui, realment, el govern de la majoria que els catalans i catalanes han votat. Un govern de consens, que no és un govern de coalicio´, en el qual no hi ha cap força que es pugui imposar a les altres. Un govern, format per les principals forces polítiques, en una proporció semblant als resultats electorals obtinguts, en què els acords es prenguin per consens i no per imposicio´ d'alguna de les forces minoritàries que han obtingut la presidència de la Generalitat per acords de meca`nica i repartiment del poder. Un govern en el qual no poden haver-hi vetos d'un partit envers un altre.

No es tracta de fer un govern en què les Conselleries estiguin repartides segons quotes electorals i que cada Conselleria sigui mestressa de la seva àrea de poder i els altres membres del Govern no s'atreveixin a contradir res, tot i estar-hi manifestament en contra pels acords arribats per formar govern. Es tracta que les decisions es prenguin per consens entre els membres de govern –que vol dir per consens entre els partits, i que a la vegada vol dir per consens dels representants d'aproximadament el 80% o 90% de la ciutadania que ha anat a votar–. Que la decisio´ sigui realment presa perquè els membres del Govern pensen, seriosament, que és la millor per al conjunt de la ciutadania. Solament que hi hagi una sola oposicio´ a qualsevol de les decisions, per part d'un conseller o consellera, aquella decisio´ no es pren. Hi ha d'haver unanimitat o, si s'escau, abstencions, pero` mai opinions clares i obertament en contra.

Ja sé que la majoria pensareu que això és impossible, que ni els polítics estan preparats per acceptar una metodologia com aquesta, ni la ciutadania està preparada per acceptar-ne les conseqüències i que tot plegat serà una olla de grills de la qual no ens en sortirem.

Doncs, solament heu de donar una ullada a països que tenim ben a prop, com Suïssa, i que malgrat no ser un bon exemple en molts camps i aspectes socials (model econòmic, xenofobia i altres) crec que és un model de democràcia que molts països haurien de mirar i estudiar bé.

A Suïssa no hi ha un president que exerceixi les responsabilitats de cap de govern en el sentit que li donem la majoria dels països que hem escollit, sigui directament en els sistemes presidencialistes, o indirectament en els països parlamentaris. El president de Suïssa no té un caràcter executiu. És el que representa el país en actes protocol·laris i el que signa els acords i lleis d'acord amb el que ha aprovat al consell de ministres, que és qui realment mana. El president només signa. I el ministre corresponent és

l'encarregat que el seu departament porti a terme els acords del govern. Acords presos per consens. A Suïssa hi ha només set ministres (val a dir que Suïssa és un país altament descentralitzat en forma de federació, on cada canto disposa de la seva autonomia administrativa, política, fiscal i judicial. Per sobre tenen la constitució de la federació i per tant no requereixen una estructura federal gaire important).

A Suïssa els acords es prenen per consens, que vol dir que cap dels set ministres s'hi ha oposat. Si hi ha un de sol que s'hi oposi, al·lo passa a una comissió de treball que estudia el cas i fa una nova proposta al consell de ministres perquè ho torni a considerar. Si finalment la proposta no s'aprova en aquesta segona ocasió, l'assumpte passa, automàticament, a referèndum amb caràcter vinculant. És finalment la ciutadania la que pren aquells acords que el govern i els seus assessors no han estat capaços de prendre de manera consensuada.

I aquesta és la segona proposta, que hauria d'anar directament lligada a la primera, que aquelles decisions que el govern de consens no es veïés capaç de prendre, ho pogués fer la ciutadania. No en un referèndum vinculant com a Suïssa, que això ho tenim explícitament prohibit, sinó en una consulta no vinculant, amb el benentès que al·lo que la ciutadania ha decidit el ple del govern ho acabara adoptant per majoria. És el mateix que es va fer amb el referèndum del Brexit a UK. El que va votar la ciutadania no era vinculant, perquè la sobirania rau en el parlament de Westminster, i per tant va ser en seu parlamentària que, escoltant i valorant la voluntat de la majoria del poble del Regne Unit amb només el 51,9% dels vots emesos a favor del Brexit, el parlament va decidir abandonar la Unió Europea. Al·lo que havia manifestat la ciutadania, encara que fos per un estret marge, va ser respectat pels diputats parlamentaris, demostrant, un cop més, que no en va es diu que la democràcia moderna va ser inventada a Anglaterra.

Tenim moltes coses a aprendre, de Suïssa, d'UK i de molts

altres països. Tenim moltes coses a millorar, però si no fem canvis importants en la manera d'escollir als nostres representants i de prendre decisions, no canviarem res.